

Ticarette Takva Rızkın Kaynağı

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm

el-Hamdülillâhirabbi'l-âlemîne hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh alâ külli hâlin ve fî külli hîn. es-Salâtü ve's-selâmu alâ seyyîdi'l-evvelîne ve'l-âhirîn. Tâc-i ruûsinâ ve tabîb-i kulûbinâ ve habîbinâ ve habîbillâhi Muhammedini'l-Mustafâ ve alâ âlihî ve sahibihî ve mentebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

a. Takvayı Ticaret Edininiz; Rızkınız Sermaye ve Ticaret Olmadan da Gelir

Emmâ ba'd:

Fe kâle Resûlullâh sallallahu aleyhi ve sellem:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ، اتَّخِذُوا تَقْوَى اللَّهِ تِجَارَةً
يَأْتِيكُمْ الرِّزْقُ بِلا بِضَاعَةٍ وَلَا تِجَارَةٍ، ثُمَّ قَرَأَ:
﴿وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ
حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ﴾

Yâ eyyühe'n-nâsü ittehizû bi-takvâllâhi ticâreten ye'tîkümü'r-rızku bi-lâ bi-dâatin ve

lâ ticâretin sümme karae ve men yettekıllâhe yec'allehû mahrecen ve yerzukhü min haysü lâ yahtesibû.

Sadaka Resûlullah fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Taberânî, Hulvânî, İbn Merdeveyh; hadîs-i şerîfi Muaz *radıyallahu anh'*ten rivayet etmişler. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

Yâ eyyühe'n-nâsü. “Ey insanlar!” *İttehizû bi-takvâllâhi ticâreten.* “Takvâyı, Allah korkusunu, Allah'tan sakınıp çekinmeyi kendinize ticaret edininiz!” *Ye'tîkümü'r-rızku bi-lâ bi-dâatin ve lâ ticâretin.* “Öyle yaparsanız size rızık; malsız, sermayesiz, ticaretsiz gelir!”

Bu ne demek?

Allah'tan korkan kul olursanız Allah sizin rızkınızı ticaretsiz, malsız, sermayesiz de gönderir!

Çalışmadan olur mu böyle şey?

İşte herkes sabah dükkân açıyor, akşama kadar amelelik yapıyor. Sanatının, bileğinin gücünü kullanıyor, aklını kullanıyor. Akşama kadar göz nuru döküyor. Tarlada çalışıyor vs.

Olur mu böyle?

Olur!

Peygamber Efendimiz âyet-i kerîmeyi okumuş:

Ve men yettekıllâhe yec'allehû mahrecen. “Kim Allah’tan korkarsa haramlardan, günahlardan sakınıp çekinirse kendisi cehennem düşürecek, kendisini Allah’ın kahrına, gazabına uğratacak işlerden uzak durursa Allah ona bir çıkış yeri yaratır. Sıkıntılarından kurtulma yolu yeri yaratır.” *Ve yerzukhü min haysü lâ yahtesibû.* “Ve ummadığı yerden onu rızıklandırır!”

Tahmin etmediği, beklemediği, ümit etmediği yerden rızık çıkar gelir. Şaşırır kalır.

Âyet-i kerîme böyle dediği için Peygamber Efendimiz diyor ki;

Ticaretse takvâyı ticaret yapın, bak takvâ ticareti ne kadar güzel! Siz Allah’tan korkuyorsunuz, Allah da rızıkınızı nasıl gönderiyor! Ticaretsiz, malsız, sermayesiz nasıl gönderiyor! En güzel ticaret bu: Allah’tan korkuyorsun, haramlardan günahlardan sakınıyorsun; Cenâb-ı Mevlâ ihsan ediyor! Gökten kuş gönderiyor, yerden yiyecek bitiyor; ihsan ediyor.

Kur'ân-ı Kerîm yazdığı için tarihten misaller böyle olduğu için bunları söylüyoruz.

Sina çölünü teçhizatlı, teşkilatlı ordular geçememiş! Sina çölünden Musa *aleyhisselam* fukara kavmi ile Firavun'dan kaçan kavmi ile nasıl geçti?!..

Beş saatlik yol değil ki üç saatlik yol değil ki; “Dişimi sıkarım, yürürüm geçerim karşı tarafa!..” diyebilesiniz! Su yok, dere yok, pınar yok, gölge yok; çöl, kum ve çok sıcak! Çok sıcak yerden ordular Mısır'a geçemiyorlar. İstila eden ordular Şam'ı istila ediyor, Irak'ı istila ediyor, Anadolu'yu yakıp yıkıyor; Mısır'a gidemiyor. Çünkü o çölü geçmek bütün hazırlıklara rağmen o zamanın şartlarına göre çok zor.

Musa *aleyhisselam* kavmiyle nasıl geçti?

Fukaracıklar hiçbir şey alamadılar ki yanlarına! Canları kurtarmak için Firavun'un ordusundan kaçtılar. Firavun da gözlerinin önünde boğuldu.

Öbür tarafa nasıl geçtiler?

Bir Cenâb-ı Hak onu gönderdi.

Rüzgârı bulutu yaradan sevk eden Allah değil mi?

Bulut gönderdi bir gölgelendirdi.

Ve zellelnâ aleykümü'l-gamân.

Cenâb-ı Hak bir de kasten, arzu ettiği için öyle murad ettiğinden yaptı.

“Bulut buraya da gelmiş, dışarıda bulut görünüyor...”

O öyle değil o tam onların o tarafa geldiği sırada o bulutsuz ayna gibi pırıl pırıl gökyüzünün bulutlanması özel bir nimet olarak Allah tarafından!

“Şu kullarım, şu Musa peygamberimin ümmeti, şu Firavun’dan kurtardığım, lütfettiğim; ibret olsun diye Firavun’u da gözlerinin önünde gark ettiğim şu kavmi, burada Firavun’dan kurtuldu ama açlıktan öldürmek istemiyorum. Bunları burada güneşin altında et kızartması, et kavurması yapmak istemiyorum. Bunları buradan kurtaracağım. Vaat ettiğim toprakları da onlara nasip edeceğim, vereceğim. Filistin’de geçireceğim.”

Nasıl geçirecek?

Cenâb-ı Hak halk ediyor. Bir şeyi murad etti mi esbabını halk ediyor.

Bulutlar geldi, gölgelendirdi; oldu mu şemsiye! Şemsiyeleri yok, başlarını örtecek bir şeyleri yok; oldu mu şemsiye?

Oldu.

Yanlarında rızıkları da yok, torbaları boş. Belki torbaları bile yok, belki çoluk çocuk, kadın erkek, zayıf garibanlar -düşünün şöyle göz önüne getirin- nehri geçtiler, denizi geçtiler.

Sonra ne oldu?

Allah bıldırcınları gönderdi.

“Bıldırcınlar her zaman uçuyordu. İşte Karadeniz’den de geliyor, Sinop’a da dökülüyor...”

Ama tam o sırada tam onların yanına sapır sapır bıldırcınları döktü. Apaşikâr Cenâb-ı Hakk’ın özel o sıradaki lütfu! Bıldırcın eti yediler. Pişir pişir ye, topla topla ye, yağ da var et de var! Doymadıysan bir tane daha ye, bir tane daha ye!

Sonra bir de kudret helvası -mantar gibi bir şey- çıkartıvermiş yerden; kudret helvası

denilen katık. Tatlı ve bol bol oluvermiş. Onlar da yemişler geçmişler.

Demek ki Cenâb-ı Hak; Allah'tan korkan, haramlardan günahlardan sakınan kulları ticaret olmadan, kervan olmadan, dükkân, pazar olmadan besliyormuş! Tarihten misal bu.

“Şimdi yirminci yüzyılda nasıl olur?”

Yirminci yüzyılda da çağdaş usullerle olur, ummadığın bir yerlerden olur. Nasıl olursa olur. Cenâb-ı Hak esbabı halk eder, ih-sanını ikram eder, o kadar kesin!

Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Müttakî kul olun, takvâ ehli olun!”

Hayatlarını okuyoruz:

Eskiden evliyâullah, Allah'ın [bir] velî kulu ticaret yapıyormuş:

“Neden ticaret yapıyorsun?”

“Kimseye muhtaç olmayayım, kimseye yük olmayayım. Helal para kazanayım, kazandığımla da fakire fukaraya hayr u hasenât yapıp sevaplar elde edeyim diye...”

Yoksa sabretmesini de bilirler, sabreder.

Oturursa başkası gelecek, buna ikram edecek; başkasına yük olacak. Kendisi çalışırsa kendisi para kazanacak, başkasına ikram edecek; sevap kazanacak. Hem yük olmayacak hem başkasına iyilik yapacak.

Ama dükkânına gidermiş. Dükkânının perdesini açmadan, ticaretini başlatmadan içerde bilmem kaç rekât namaz kılmış. Yüz rekât namaz kılmadan açmayan evliyâ var. Yüz rekât az mı yahu! Bir rekât birer dakika olsa yüz dakika eder. Yüz dakika da bir buçuk saatten fazla; bir buçuk, iki saat namaz kılmadan açmıyor.

Geçen gün takvimin arkasında vardı:

Yahya isimli vezir; Bermakî ailesinden Yahya el-Bermakî, o devrin evliyâsından meşhur bir alim, fâzıl bir şahsa her ay dört bin dinar mı ne kadar para gönderirmiş.

O da dua edermiş:

Yâ Rabbi! Bu Yahya kulun beni dünya işleriyle uğraşmaktan kurtarıp şu benim paramı verip de beni rahatlandırdığı gibi sen de onu âhirette rahatlandır yâ Rabbi!.." diye dua edermiş.

Cenâb-ı Hak duası makbul, iyi kulunu nasıl maaşa bağlattırıyor!

Dört bin dinar maaşı geliyor.

Hâlbuki adam çalışmıyor!..

O vezire ikram ediyor; ihsan ediyor, aklına sokuyor. O vezir buna parayı gönderiyor. O vezir de sevap kazanıyor, bunu sevap kazanmak için yapıyor. “Bir fukara, alim, takvâ ehli, namuslu insana bir iyilik yapayım da oradan sevap kazanayım, duasını kazanayım...” diye yapıyor. O da ondan yapıyor.

“Allah Allah! Cenâb-ı Hak beni hiç çalışmadan rızıklandırdı, ben de ibadetimle meşgul olayım.” diye o da kendisini ilme daha iyi veriyor. Her yönden faydalı Tembellik değil!

Sonra Yahya el-Bermakî ölmüş. Yazıyor ki;

Ölünce rüyada görmüşler. Demişler ki;

“Yâ Yahya! Cenâb-ı Mevlâ sana sen öldükten sonra sana ne muamele yaptı?”

Demiş ki;

“O yardım ettiğim filanca alimin duası hürmetine beni afv u mağfiret etti!”

Bak Cenâb-ı Hak âhiretten dünyaya nasıl da mesaj haber iletiyor! Rüya ile nasıl açık seçik iletiyor!

Ben [Mehmed Zahid Kotku] Hocamız'ın zamanında "Kur'ân-ı Kerîme çalışacağım." diye kendi kendime söz vermiştim. Ondan sonra [Mehmed Zahid Kotku] Hocamız vefat etti, aradan ne kadar zaman geçti... İstanbul'da gençlerden birisi bana;

"Hocam, Mehmed Zahid Kotku Hocamız'ı gördüm. Rüyamda size selam ediyor. 'Kur'an çalışmaları ne oldu?' diye soruyor." dedi.

Subhanallah, Allahu ekber!

Çocuğu tanımam, şimdi ismini sorsanız bilmem. Rüya. Rüya görmüş ondan [Mehmed Zahid Kotku] Hocamız bana haber veriyor.

Doğrudan kendisi de söyleyebilir de ibret gösteriyor, subhanallah!

Allah insanı ummadığı yerden rızıklandırır mı?

Rızıklandırır, âyet var. Peygamber Efendimiz'in de tavsiyesi:

“Siz müttakî kul olun, takvâyı ticaret yapın!” diye latifeli söylüyor.

“Yapacaksınız takvâ ehli olun, sevap kazanın!”

Latifeli bir anlatım:

“Hani siz ticaretin peşinde koşuyorsunuz; yapacaksınız takvâ ticareti yapın, müttakî kul olun da sevap kazanın, rızık kazanın!” demek istiyor.

Ye'tîkümü'r-rızku bi-lâ bi-dâatin ve lâ ticâretin. “Mal; parasız, sermayesiz, ticaretsiz size gelir, kazanç size gelir!”

Rızık kazanmak için milletler dükkân açıyor, çareler arıyor, koşturuyor, uğraşüyor didiyor; yine de kazanamıyor.

“Dükkân açtık ama kazanamadık yahu, sermayeyi küçülttük. Kediye yüklesen kedi taşıyacak hâle geldi. Hâlbuki sermayeyi deveyle getirmiştik, sermayeyi kediye yükledik!..”

Tabii sen Allah'tan korkmazsan Cenâb-ı Hak da rızkını daraltır!

Günah, rızkı azaltır! Haram, rızkı mahveder, tahrip eder! Ticareti mahveder! Hile hüd'a hem dünyayı hem âhireti mahveder!

Allah bizim gözümüzü açsın, gerçekleri göstersiz.

b. İlim Ortadan Kaldırılmadan İlme Sarılın

Bir diğer hadîs-i şerîfnde buyuruyor ki:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ، عَلَيْكُمْ بِالْعِلْمِ قَبْلَ أَنْ يُقْبَضَ
وَقَبْلَ أَنْ يُرْفَعَ. الْعَالِمُ وَالْمُتَعَلِّمُ شَرِيكَانِ فِي
الْأَجْرِ، وَلَا خَيْرَ فِي سَائِرِ النَّاسِ بَعْدُ.

Yâ eyyühe'n-nâsü aleyküm bi'l-ilmî kable en yükbeda ve kable en yürfa' el-âlimü ve'l-müteallimü şerîkâne fi'l-ecri ve lâ hayre fî sâiri'n-nâsi ba'dü.

Taberânî ve Hatîb-i Bağdâdî bu hadîs-i şerîfi Ebû Ümâme hazretlerinden rivayet etmişler.

Bu mânaya daha pek çok hadîs-i şerîf var. Bu mânayı bize anlatan pek çok hadîs-i şerîfi, sözleri var.

Yâ eyyühe'n-nâsü. “Ey insanlar!” *Aleyküm bi'l-ilmî.* “İlme sarılın, size ilmi tavsiye ederim. İlme sarılın, ilim öğrenin!” *Aleyküm bi'l-ilmî kable en yükbeda ve kable en yürfa'.* “Alınmadan kaldırılıp götürülmeden evvel ilme çalışın!”

İlim insanların arasından alınır, göklere yükseltilip kaldırılıp götürülür! İlim kalmaz!

Bu iş nasıl olur?

Peygamber Efendimiz; “Allah verdiği ilmi insanın gönlünden, kafasından, aklından, hafızasından çekip almaz!” diyor.

Öğrettikten sonra unutturmaz, onu kafasından silmez.

İlmin göğe kaldırılması, insanlardan alınması nasıl olur?

Alimler ölür, geriye cahiller kalır. Cahil herifler, ahmak herifler, dangalaklar da kendi fikirlerine göre din namına laf söylerler; hem kendileri sapıtırlar, dalalete düşerler hem de kendilerine soru soranlara saptırırlar, dalalete düşürürler. İki türlü zarar kendilerini de mahvederler başkalarını da!

Dün telefonda konuştuk. Birisi anlatıyor:

“Hocam, öyle değişti ki memleketimiz, öyle değişti ki!.. Senin hocalık yaptığın yere gittim de şöyle baktım; talebeler de söylüyorlar: Ne talebelerinde eski hâl var ne hocalarında eski hâl var! Haram şeylerin yapılabileceğine fetva veriyorlar! Dünyaya dalmışlar, para pul, maddî menfaat [peşine] düşmüşler! Âyetten hadisten bahseden, doğrudan doğruya gerçek bilgileri dobra dobra söyleyebilen insan kalmamış! Herkes lafı eğip büküyor!..” diye şikâyet ediyor.

Çok üzüldüm. Demek ki mânevî bakımdan yıkılıyor ilim gidiyor.

“İlim gitmeden evvel, kaldırılmadan, çekilip alınmadan!”

Neden çekilip alınıyor?

Çünkü Cenâb-ı Hak kıymeti bilinmeyen nimeti kuldan alır. Bir kul kendisine gelen nimetin kıymetini bilmezse çeker alır:

“Sen bunun nimet olduğunu bilmiyor musun, kıymetini bilmiyor musun?!..”

O nimet elinden gidince nimetin yokluğunda kıymetini çok iyi anlaşıyor!

“Senin burnunda nimet var mı?”

Hiç bilmezsin!

“Bir nezle ol, burnun tıkansın; derin nefes almak ne nimetmiş o zaman anlarsın!”

Ya da burnun bir kurusun, iki de bir de elin burnuna gider.

“Ne oldu yahu?”

“Bilmiyorum, havadan mı tavadan mı burnum kuruyor...”

“Otuz iki dişinde nimet var mı?”

“Var.”

“Nerden belli?”

Ağrısı sızısı yok, işte kullanıyorum! Bir diş ağrısa da gör bakalım. O zaman hanımın başörtüsünü katlarsın, çenene bağlarsın. Zonk zonk şişer, ne yapacağını şaşırırsın. Doktora gidersin. Doktor da der ki;

“Kardeşim sen dişini apse yaptırmışsın.”

“Çek şu dişi!”

“Şimdi çekemem, şu anda çekemem.”

“Ne olacak?”

“Sana ilaç vereceğim. İlacı kullanacaksın, iki üç gün sonra gel.”

“Yapma doktor, etme eyleme! Şimdi çek şunu, kurtar beni!”

“Şimdi olmaz.”

Vay be! Dişin ağrımaması. Rahat yürüyebilmesi, oturabilmesi kalkabilmesi, uyuyabilmesi bir nimetmiş.

İnsan uyuyamaz. Yatağa yatar; o tarafa döner, bir o tarafa bir o tarafa; uyku tutmadı. Hay Allah!

Hanım sorar:

“Ne oldu yahu, bir derdin mi var? Karadeniz’de gemilerin mi battı?..”

“Vallahi uyuyamadım işte.”

Kalkar, ışıkları yakmaya!

“Kapat vs.”

Uyku bir nimetmiş!

“Şu çocuğa bak, mışıl mışıl uyuyor! Aman ne kadar tatlı uyuyor...”

Elbette nimet!

Nimetin kadri bilinmeyince elden alınır. İlmin de kadri bilinmiyor, Allah ilmi de alır.

“Sizi nimet bilmez, nankör, düşüncesiz insanlar sizi!”

İlmi çeker alır!

c. İlmi Öğreten ve Öğrenen Sevapta Ortaktırlar

el-âlimü ve'l-müteallimü şerîkâne fi'l-ecri. “İlmi öğreten hoca, alim de ilmi öğrenen talebe, öğrenci de sevapta ortaktırlar!”

İkisi sevap alır, demek. Bir sevabı ikiye bölüşürler, değil.

Cenâb-ı Hakk'ın sevabı çok! Yarım yarım vermez.

“İkisi de ortaktır.” demek; “O da sevap alır o da sevap alır.” demek.

“Hoca söylüyor, sevap alıyor da talebeye daha bir şey yok; anlattığı zaman sevap alın!..”

Öyle değil! Talebe de öğrenirken sevap alır. Öğreten hoca da sevap alır. İkisi de sevap alır. Sevapta hak sahibi olduklarından ikisi de sevap aldıklarından *şerîkâne*, “Ortaktırlar.” diyor.

Cenâb-ı Hakk’tan sevabı almak ikisinde de var, demek. O bakımdan “Ortaktır.” diyor. Yoksa yarı yarıya bölüşecekler.

Fifty fifty; yüzde elli yüzde elli, demek mânasına gelmiyor!

Ve lâ hayre fî sâiri’n-nâsi ba’dü. “Artık o alimler, öğretenele öğrenenden başka insanlarda hiçbir hayır yok!”

Lâ hayra. “Hiçbir hayır yok!”

Ya hadis dinleyeceksin Ahmet Efendi!

Ya kendin okuyacaksın, alim olacaksın veya müteallim olacaksın! Ya öğretenele ya öğrenenele olacaksın!

“Ne öğretirim ne öğrenirim! Parayı kazanırım, cebime koyarım; gezerim dolaşırım, keyfime zevkime bakarım...”

Sende hiçbir hayır yok!

Ve lâ hayre fî sâiri'n-nâsi ba'dü. “Başka insanlarda artık hiçbir hayır yok!”

Her gün bir şey öğrenecek, talebe olacak.
Her gün bir şey öğretecek, hoca olacak.

“Ben kime öğretirim?”

Hanıma öğretirsin. Çocuğuna, torununa öğretirsin.

“Otur bakım şuraya; şeker vereceğim sana, oyuncak da alırım. Bisiklet mi istiyorsun, o da tamam. Şunu öğren, Tebâreke sûresini ezberle, sana şunu alacağım. Sana mânasını anlatayım, hadi seni dinleyeyim...” vs. böyle öğretmek, öğrenmek lazım.

d. İhtiyaçtan Fazla Mal Biriktirmemek, Mala Gönül Bağlamamak

Üçüncü hadîs-i şerîf:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ، أَمَا تَسْتَحْيُونَ؟ تَجْمَعُونَ مَا لَا
تَأْكُلُونَ، وَتَبْنُونَ مَا لَا تَعْمُرُونَ، وَتَأْمَلُونَ مَا لَا
تُدْرِكُونَ. أَلَا تَسْتَحْيُونَ مِنْ ذَلِكَ؟!..

*Yâ eyyühe'n-nâsü emâ testahyûne
tec'maûne mâ lâ te'külûne ve tebnûne mâ lâ*

te'mürûne ve te'mülûne mâ lâ tudrikûne elâ testahyûne min zâlike.

Ümmü'l-Velîd b. Ömer, Ömer'in kızı Ümmü'l-Velîd'den *radıyallahu anhümâ* Ta-berânî'den rivayet etmiş. Peygamber Efendimiz bir seferinde şöyle buyurmuş:

Yâ eyyühe'n-nâsü. “Ey insanlar!” *Emâ testahyûne.* “Hiç utanmıyor musunuz, hayâ etmiyor musunuz hiç?” *Tec'maûne mâ lâ te'külûne.* “Yiyemeyeceğinizi topluyorsunuz! Yiyemeyeceğiniz malı, parayı topluyorsunuz, biriktiriyorsunuz. Hayra sarf etmiyorsunuz, ihtiyacınızdan fazlasını topluyorsunuz. Yemeyeceğiniz kadarını topluyorsunuz.” *Mâ lâ te'mürûne ve te'mülûne.* “İçine girip de safa sürmeyeceğiniz binaları yapıyorsunuz. *Ve te'mülûne mâ lâ tudrikûne.* “Ulaşamayacağınız şeylere bel bağlıyorsunuz, ümit bağlıyorsunuz, gönül takıyorsunuz.” *Elâ testahyûne min zâlike.* “Bu durumdan utanmıyor musunuz?”

Ne yapacağız peki?

Kazandığımızdan başkalarına hayır yapacağız; lütfedeceğiz, yedireceğiz. Hayrat u hasenâtımızı yapacağız. İmarla, keyifle, sarayla,

köşkle, rahatla, rehavetle uğraşmayacağız; sevap kazanmayı düşüneceğiz. Erişemeyeceğimiz şeylere de gönül bağlayıp aldanıp da onun peşinde koşup da birden gafil yakalanmamaya dikkat edeceğiz! Çünkü şeytan insanın arzularını bitirtmiyor. Birisi bitiyor: “Şu hayırlı işi yapacağım ama şu iş bitsin de ondan sonra...” dedin mi hapyı yuttun! Şeytanın tuzağına lap diye düştün! Çünkü o iş daha bitmeden ikinci iş de arkasından kapıya dayanıyor, geliyor.

“Hadi gel, o hayırlı işi yapacaktın ya; hadi yap...”

“Yapacaktım, bu iş bitsin de öyle diyordum ama bir başka iş geldi.”

“Peki, hadi onu bitir de öyle gel...”

Tam biterken iki iş daha gelir, o bittikten sonra üç iş daha gelir... Bu, şeytanın insanı oyalamasıdır.

Fani dünya hayatı insanı oyalar. Çeşitli şeyler gelir; asıl sevaplı, hayırlı işlerden alıkoyar. Asıl sevaplardan insanı alıkoyar. Oyalar oyalar, gaflete düşürür; ondan sonra da birden ecel gelir.

Birden gelmiyor, ecelin geleceğini herkes biliyor!

Peygamber Efendimiz; “Gafil olmayın!” diye bildiriyor. Kur’ân-ı Kerîm bildiriyor. Dini-miz bildiriyor, hocalar söylüyor. Birden gelmiyor ama insan ölüme bir türlü hazırlanamaz. 50-60-70 yıl geçer; hâlâ “Daha yaşayacağım. Şunu da bitireceğim. Çocukları everirim, torunları evereceğim...” diye düşünür. Torunlar biter; “Şunu yapacağım...” diye düşünür.

Birden -birden değil ama ummadığı bir zamanda, beklemediği sırada- karşısına Azrail gelir!

“Hoş geldin ama niye geldin yahu? Ben daha şu işi yapacaktım, bu işi yapacaktım...”

“Cenâb-ı Hak bana emretti, ben senin canını alacağım. Sen listede yazılısın, bugün âhirete göçeceksin!”

“Yahu hiç olmasa bir tevbe edeyim de şöyle bir abdest alayım da...”

إِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا

يَسْتَقْدِمُونَ

*İzâ câe ecelühüm fe lâ yeste'hirûne sâaten ve lâ yestakdimûne.*¹ “İnsanların ecelleri geldi mi bir an öteye gitmez, bir an geriye gelmez!”

Azrail insana özel müsaade vermez, vakti geldi mi gider!

“Hocam ne yapacağız? O zaman bu işte çok katı bir kural var...”

Evliyâullah büyüklerimiz onun için demişler ki;

“Her gün zikrini yap! Zikrinin başında ölümünü de düşün, tezekkür-ü mevt yap, ölümü hatırla!”

Ölümü düşündük, ne olacak?

Ölümü düşünmekten murad:

Ölümü düşündün, ona göre hazırlılığını yap! Tevbeni yap, vasiyetini yaz, hayrını yap!

¹ 10/Yûnus, 49.

Ne yapacaksan yap; işi düzenle, gideceğin zaman gözün arkanda kalmasın!

“Tamam, [canımı] almaya mı geldin? Hoş geldin, al emaneti! Yâ Rabbi, beni mü'min-i kâmil olarak âhirete göçenlerden eyle!..” diye gideceksen gözünü arkaya takılı kalmadan git!

Allahu Teâlâ cümlemizi gaflet uykusundan uyandırsın, kendisine güzel kulluk etmeyi nasip etsin. Hepimizin sakalına ak düştü.

Allah herkese uyanıklık nasip etsin. Sevdiği kul olmayı, sevdiği işleri yapmayı nasip etsin. Cennetiyle cemâliyle cümlemizi müşerref eylesin.

el-Fâtıha!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
17 Rebû'l-Âhir 1421 / 19.07.2000

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

